

Asia: VN/8868/2019

Lausuntopyyntö: Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

- 1. Ottaako raportissa esitetty malli riittävässä määrin huomioon alueen erityispiirteet sosiaali- ja terveydenhuollossa?**

kyllä pääosin [Esitys mahdollistaa alueellisten erityispiirteiden huomioimisen. Julkisten hankintojen kilpailuneutraali toteuttaminen korostuu. Kuten koko muussa sote-järjestelmässä edellisen toteutumiseksi järjestäjän ja tuottajan erottaminen korostuu.]

- 2. Ottaako raportissa esitetty malli riittävässä määrin huomioon alueen erityispiirteet pelastustoimessa?**

ei kantaa

- 3. Mahdollistaako esitetty erilliskäytös malli pääsyn tarpeenmukaisten ja riittävien sote-palvelujen piiriin paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?**

ei kantaa [Yksityisten toimijoiden resurssit on otettava huomioon eri alueilla huolimatta siitä, minkälainen hallintomalli on.]

- 4. Mahdollistaako erilliskäytös yhteen sovitettujen asiakaskohtaisten perustason sote-palvelukokonaisuuksien toteutumisen alueella paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?**

ei kantaa

- 5. Mahdollistaako erilliskäytös erikoistason palvelujen toteutumisen alueella paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?**

ei kantaa

- 6. Mahdollistaako erilliskäytös perus- ja erikoistason sosiaali- ja terveystieteiden toiminnallisen integraation alueella?**

kyllä pääosin [Viisi aluetta mahdollistaa integraation ja yhteistyön paremmin kuin yhden järjestäjän malli.]

7. Esityksen mukaisesti erikoissairaanhoidon järjestämismvastuu olisi yleisesti ja ensisijaisesti itsehallinnollisilla alueilla, HUSin järjestämismvastuu lakiin perustuvaa ja järjestämissopimuksella sovittavaa vastuuta. Onko raportissa kuvattu ratkaisu mielestänne sote-palvelujen järjestämisen näkökulmasta sekä hallinnollisesti ja HUSin omistajaohjauksen näkökulmasta toteuttamiskelpoinen ja turvaako se sote-palvelujen järjestämisen alueella?

ei kantaa [Esitetty malli herättää huolta siitä, syntyykö epäselvyyttä siitä kuka on järjestämismvastuussa ja johtaako se sitä kautta toiminnan osaoptimointiin. Tämä voidaan toki pyrkiä välttämään jos rahoitus tulee joka tapauksessa itsehallintoalueelta, mutta päällekkäisen työn ja virheiden riski on kuitenkin useamman päällekkäisen järjestäjän kanssa olemassa.]

8. Turvaako erilliskeskitys sote-palvelujen järjestämiseksi riittävän kantokykyiset alueet?

kyllä pääosin [Rakenteita tärkeämpää on se, että tuotanto on mahdollisimman monipuolista alueella ja kaikki resurssit otetaan huomioon.]

9. Turvaako erilliskeskitys asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen?

ei kantaa [Vaikea sanoa, muodostuuko palvelutarjonta sellaiseksi, että asukkailla on siihen mahdollisuuksia vaikuttaa. Toisaalta viiden alueen mallissa on helpompi vaikuttaa kuin yhden jätti suuren.]

10. Toteutuuko demokratia erilliskeskityksessä perustuslain edellyttämällä tavalla? (ks raportin luku 3) Jos ei, niin miten esityksen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voitaisiin vahvistaa?

-

11. Toteutuuko palvelujen yhdenvertaisuus esitetyssä mallissa paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa?

ei kantaa [Riippuu tuottajakapasiteetista ja onko se otettu kokonaisuudessaan huomioon.]

12. Mahdollistaako erilliskeskitys kielellisten oikeuksien toteutumisen alueella paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa?

ei kantaa

13. Millä toimenpiteillä ja missä palveluissa kielellisiä oikeuksia voitaisiin vahvistaa?

-

14. Millaisia vaikutuksia arvioitte erilliskeskityksellä olevan osana hallituksen linjaamaa valtakunnallista kokonaisratkaisua?

Uusimaa on alueena poikkeuksellinen erityisesti väestömäärän vuoksi. Peruseriaatteet kuten koko tuotantokapasiteetin käyttö, sekä samat pelisäännöt niin hankinnoissa kuin tuottamisessa, pitäisi toteutua kaikilla järjestämismvastuussa olevilla alueilla. Väkimäärästä riippumatta.

15. Ehdotuksia itsehallinnollisten alueiden nimiksi?

-

16. Muut vapaamuotoiset huomiot loppuraportista

Loppuraportissa tarkastellaan järjestämialueiden muodostamista perustuslain näkökulmasta. Perustuslaissa ei säädetä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistapaa ja myös eduskunnan perustuslakivaliokunta on todennut toistuvasti, että perustuslaki sallii useita eri järjestämistapoja.

Ratkaisun yritysvaikutukset tulee selvittää. Yksityisen tarjonnan hyödyntämisen kautta saatavat taloudelliset hyödyt verovarojen käytössä voidaan arvioida sote-uudistuksen rahoitusratkaisujen yhteydessä.

Aikataulu on todella kiireellinen, mikäli hallituksen esitys maakuntien perustamisesta ja rahoituksesta aiotaan suunnitelman mukaisesti antaa joulukuussa 2020.

Saarinen Juhani
Suomen Kuntoutusyritykset ry

Järvi Hanna-Kaisa
Suomen Kuntoutusyritykset ry